

Gemeente
onderweg met God en elkaar
in kerk en samenleving

Meerjarenbeleidsplan
van de
Protestantse gemeente te Borne
Periode 2022 t/m 2027

Aanleiding

De Protestantse gemeente te Borne (PgtB) is toe aan een nieuw beleidsplan. Waar het laatste beleidsplan van 2012/2017 doorliep tot 2022, is het nu tijd om het beleid te herijken en opnieuw vorm te geven.

Herijking is nodig omdat de kerk een andere plaats bij haar gemeenteleden inneemt dan dat zij 10-20 jaar geleden deed.

De veranderingen in het klimaat vragen ook van de kerk om een antwoord. Dat geldt ook voor misstanden zoals oorlog en ander onrecht veraf en dichtbij. Deze ontwikkelingen vragen om interactie met de kerk als geloofsgemeenschap.

Het aantal leden van de PgtB loopt terug. Deels heeft dat te maken met natuurlijk verloop. Daarnaast ligt de oorzaak ook in het feit dat jongeren zich niet (meer) gemakkelijk identificeren met het christelijk geloof en de kerk als gebouw met een viering op zondagmorgen.

Genoemde punten vragen om een ander beleid voor onze gemeente. Wij willen de rol van onze kerk, onze geloofsgemeenschap, verder ontwikkelen als een geloofsgemeenschap die midden in de Bornse samenleving staat en die betrokken is op de situatie in de wereld. Een gemeenschap die oog houdt voor elkaar en die verbinding nastreeft tussen de samenleving binnen en buiten de kerkmuren.

Het doel van dit plan is het vastleggen van de wijze waarop de PgtB haar kerk-zijn handen en voeten wil geven in de periode van 2022 tot en met 2027.

Voor de situatieschets van de Protestantse gemeente te Borne verwijs ik u naar bijlage 1, aan het eind van dit plan. De overwegingen om te komen tot het toevoegen van formatie is te vinden in bijlage 2.

Met dank aan allen die actief meegewerkt hebben aan het tot stand komen van dit plan.

Borne, juni 2022

Karin Jobse

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Doel.....	5
2. Visie.....	6
3. Ontmoeten en Verbinden.....	7
3.1 Eén gemeente.....	7
4. Groen geloven.....	8
4.1 Dynamisch proces.....	8
5. Betrokken op elkaar.....	9
5.1 Vieren.....	9
5.1.1 Dijkhuiskapel.....	9
5.2 Dienen.....	9
5.2.1 Pastoraat.....	10
5.2.1.1 Ouderen.....	10
5.2.1.2 Verschillende levensfasen van 21-70-jarigen.....	10
5.2.1.3 Jeugd.....	10
5.2.2 Diaconaat.....	11
5.3 Leren.....	11
6. Betekenis in de (Bornse) samenleving.....	12
6.1.1 Raad van Kerken Borne, Hertme, Zenderen.....	12
6.1.2 Noodfonds Borne.....	12
6.1.3 Stichting Vrienden van de Oude Kerk.....	13
6.2 Samenleving in het algemeen.....	13
6.2.1 Werelddiaconaat.....	13
6.2.2 Vluchtelingenwerk.....	13
6.2.3 Collecten.....	13
7. Communicatie.....	14
8. Bestuur.....	15
8.1 Moderamen.....	15
8.2 Kerkenraad.....	15
8.3 Vergaderstructuur.....	15
8.4 Financiën.....	16
8.5 Personele bezetting professionals voor pastorale- en bezinningstaken.....	16
8.6 Vrijwilligers.....	16
9. Vervolg.....	18
10. Literatuurlijst.....	19
Bijlage 1. Situatieschets.....	20
Bijlage 2. Formatie Vieren, Leren, Dienen.....	21

Samenvatting

Het nieuwe beleidsplan van onze Protestantse gemeente te Borne ligt voor u en is tot stand gekomen in samenwerking met moderamen, kerkenraad en gemeente en loopt tot 2027.

Het plan is geschreven vanuit de behoefte aan verbinding en ontmoeten. Verbinding en ontmoeting met elkaar binnen onze geloofsgemeenschap, maar ook met de (Bornse) samenleving om ons heen. Vanaf de looptijd van dit plan is de PgtB één gemeente, één geloofsgemeenschap en zijn we niet meer opgesplitst in 2 wijken.

Het plan is een leidraad en biedt alle ruimte aan activiteiten en plannen waarmee handen en voeten gegeven kan worden aan de droom om in deze tijd als kerk en geloofsgemeenschap van betekenis te zijn voor en met elkaar en onze omgeving. Deze activiteiten zullen door de verschillende groepen uitgewerkt worden in een actieplan. De kerkenraad zal deze plannen jaarlijks toetsen aan het beleid. Het jaar thema voor de lopende periode van dit plan is 'Groen geloven'. Gaandeweg deze periode zal er meer en meer een beroep gedaan worden op het groene denken en doen en de mogelijkheid om die groene draad tot uiting te brengen in woord, daad en financiën.

De betrokkenheid op elkaar komt tot uiting in Vieren, Dienen en Leren; drie onderscheidende thema's die niet altijd van elkaar te onderscheiden zijn. Ook zijn ze, misschien meer dan voorheen, nadrukkelijk ook bedoeld voor andere belangstellenden dan alleen de leden van onze geloofsgemeenschap.

Ten behoeve van de duidelijkheid wordt er gesproken over drie leeftijdsgroepen. Dat wil niet zeggen dat een leeftijdsgrens scherp gesteld mag worden. Het is aan ieder om zich, op basis van de eigen ervaringen en behoeften, betrokken te voelen bij en mee te doen met de groep die bij hem of haar past. Er is aandacht voor de Jeugd, voor de groep in de levensfasen tussen 21 en 70 jaar en voor de ouderen.

Betrokken zijn op de (Bornse) samenleving betekent vooral ook aansluiten bij dat wat er door de Gemeente Borne en door maatschappelijke en culturele instellingen wordt georganiseerd. De Oude Kerk en de Potkaamp worden dan ook, wanneer gewenst, opengesteld voor deze activiteiten.

Wat betreft communicatie ligt de uitdaging in de samenhang wat betreft de verschillende mediakanalen zoals de website, de Zondagsbrief en Onderweg, maar ook facebook en Instagram. Maar duidelijke en betrokken communicatie is ook van belang waar het gaat om een goede verbinding tussen bestuur en de verschillende groepen en met de gemeenteleden.

Binnen de bestuurlijke overlegorganen zal in de lopende periode van dit plan gekeken worden naar een goede balans tussen bezinning en gesprek enerzijds en slagvaardig bestuur anderzijds.

Dit beleidsplan is de onderligger voor de formatie van professionals en leidend voor de financiële begrotingen van Diaconie en het College van Kerkrentmeesters.

Wat betreft de thema's Vieren, Dienen en Leren is het wenselijk dat de formatie van predikant en kerkelijk werker Jeugd, uitgebreid wordt met een kerkelijk werker Ouderen. Zij zijn aanvullend aan elkaar en versterken het aanbod van Vieren, Dienen en Leren in onze geloofsgemeenschap.

Tot slot wordt in dit plan ook het belang van goed beleid en coördinatie van de vele en onmisbare vrijwilligers benoemd. De verwachting is dat dit in de nabije toekomst vooral belangrijker zal worden. Daarom is besloten hiervoor een coördinator Vrijwilligerswerk aan te stellen voor een aantal uren per week.

De uitbreiding met bovengenoemde twee functionarissen vindt plaats, behoudens de toestemming van het Breed Moderamen van de Classicale Vergadering Overijssel/Flevoland.

1. Inleiding

Voor u ligt een nieuw beleidsplan van de Protestantse gemeente te Borne (PgtB).

Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met en met inbreng van moderamen, kerkenraad en gemeente en beslaat de periode van 2022 tot en met het jaar 2027.

Tijdens de gesprekken in het moderamen, de kerkenraad en met de gemeente tijdens de gemeenteavond van 9 maart jl., is een visie voor onze gemeente tot stand gekomen. Centrale vraag in die gesprekken was: “Welke droom heb jij voor onze gemeente?”. De gesprekken hebben geleid tot een visie die recht doet aan de manier waarop de PgtB kerk wil zijn: een geloofsgemeenschap betrokken op elkaar en haar omgeving, midden in de Bornse samenleving.

We leven in een tijd waarin het beleven en uitdragen van het geloof voor veel mensen niet meer of in ieder geval niet enkel en alleen iets is van de zondag. Er is een toenemende behoefte om de geloofsbeleving ook op de overige dagen in de week individueel of met elkaar te kunnen beleven en uit te dragen.

Na afloop van de gemeenteavond in maart werd onze aandacht gevestigd op een hoofdstuk uit het boekje van dr. J. van der Werf, ‘Afgaande op het Koninkrijk’ (1985). Dit hoofdstuk met de titel ‘De droom’, beschrijft hoe Van der Werf in 1965 zijn droom voor de kerk van 2000, voor ogen had. Die droom van toen is nog steeds actueel en hoe mooi is het dat wij van daaruit voor onze geloofsgemeenschap nieuw beleid kunnen formuleren.

Onderdelen uit eerdere onderzoeken en projecten binnen de PgtB zijn verwerkt in dit beleidsplan. Het gaat om het onderzoek naar de betrokkenheid en behoefte van de Middengeneratie in Borne (2015), het project over nieuwe vormen van onderlinge betrokkenheid ‘Omzien naar elkaar en Pastoraat’ (2018) en om het plan van Team Jeugd (2021).

Het beleidsplan wat voor u ligt, is geschreven vanuit de behoefte aan Verbinding. Verbinding tussen God en mensen, in ontmoetingen met elkaar en met de samenleving om ons heen en vanuit de wil tot verbinding tussen de verschillende generaties en leeftijdsgroepen binnen onze gemeente. Het is een leidraad voor onze gemeente. De uitvoering van de visie en het beleid is een taak van ieder die betrokken is in en bij onze gemeente en zal door de verschillende groepen uitgewerkt worden in een actieplan.

1.1 Doel

Hoe gaat de geloofsgemeenschap in Borne, de PgtB dit alles vormgeven? Daarover gaat dit beleidsplan. Het is geen tot in detail uitgewerkt plan, maar een rode draad en in het licht van Groen geloven, een groene draad waarmee onze geloofsgemeenschap de toekomst tegemoet kan gaan. Zo hoopt zij zichtbaar en vooral ook merkbaar aanwezig te zijn in Borne; betrokken op elkaar en van betekenis in de samenleving als geheel.

2. Visie

De visie van waaruit dit beleidsplan is opgesteld luidt:

De Protestantse gemeente te Borne is een op elkaar betrokken geloofsgemeenschap als waardevol onderdeel in de (Bornse) samenleving.

De kerk is niet meer alleen een gebouw waar zondagse diensten worden gehouden. Het is meer en meer een geloofsgemeenschap die niet door de muren van een gebouw beperkt wil worden.

Zij staat midden in de samenleving en wil daarin ook zichtbaar zijn. Dat willen ook veel gemeenteleden van de PgtB: het geloof in God en de betrokkenheid van God in hun leven ervaren en handen voeten geven door om te zien naar elkaar.

Daarom ook de twee facetten in de visie: het belang van het op elkaar betrokken zijn en blijven aan de ene kant en de aandacht voor en van betekenis willen zijn in de (nabije) wereld om ons heen, aan de andere kant.

U leest in de volgende hoofdstukken hoe deze twee aspecten aandacht krijgen binnen onze geloofsgemeenschap.

3. Ontmoeten en Verbinden

Ontmoeting met de ander, het andere, leidt tot verbinding en betrokkenheid.

De visie en de plannen van onze geloofsgemeenschap richten zich op het ontmoeten van elkaar en ook op de betrokkenheid op en haar betekenis in de samenleving.

De ontmoetingen in de vorm van vieren, dienen en leren zijn niet alleen voor gemeenteleden bedoeld. Wij willen ons openstellen, vanuit de ontmoeting binnen de geloofsgemeenschap, voor de samenleving om haar heen. Beide onderdelen zijn in aparte hoofdstukken beschreven, maar zijn ook niet geheel los van elkaar te zien. Onze geloofsgemeenschap wil midden in de samenleving staan en daar van betekenis zijn.

Uit het onderzoek naar de behoeften van de Middengeneratie in Borne (2015) kwam naar voren dat bij deze leeftijdsgroep van +/- 30-50 jaar, de betrokkenheid op de kerk in de traditionele zin niet altijd past in hun veelal drukke leven waarin werk en gezin gecombineerd moeten worden met familie en vrienden. Tegelijkertijd hebben zij wel behoefte aan contact met leeftijds- en situatiegenoten en niet alleen of juist niet zozeer op zondagmorgen.

De uitkomsten van het project 'Omzien naar elkaar en Pastoraat' (2018) laten zien dat gemeenteleden niet alleen op zondagmorgen behoefte aan ontmoeting en vormen van betrokkenheid hebben; ook door de week is het fijn om je gezien te weten.

De plannen van Team Jeugd richten zich in haar (leer)activiteiten niet alleen op ontmoeting en verbinding rondom geloof en bijbel, maar juist ook op ontmoeten en leren van en met jeugd en jongeren buiten de kerk (2021).

De kern van het geloof wordt niet meer alleen beleefd en gevoed tijdens de traditionele kerkdiensten op zondag. Vanuit ontmoeting en activiteiten samen met anderen, andere culturen en andere geloofsgemeenschappen willen we inspiratie op doen voor de eigen geloofsbeleving; ook op de andere dagen van de week.

Steeds weer opnieuw gaat het om ontmoeten en verbinden.

3.1 Eén gemeente

De wijkindeling binnen de PgtB in wijk Noord en wijk Zuid is een indeling die paste bij een grotere gemeente met meerdere predikanten; elke wijk een eigen structuur met ouderling en pastoraal medewerker. In het verleden was dit duidelijk en helpend bij de omvang van en de geografische spreiding in de gemeente van toen. In de huidige tijd staat deze structuur de verbondenheid binnen de PgtB in de weg.

Eén gemeente voor Borne wordt verder vormgegeven door het Consistorie van ouderlingen en predikant en de pastorale raad.

4. Groen geloven

Groen geloven is het meerjaren thema binnen de Protestantse gemeente te Borne.

De aarde beheren en bewaren en rentmeesterschap zijn begrippen en thema's waarover al sinds de jaren 70 in de vorige eeuw veel gesproken wordt binnen de Protestantse kringen. Kerken en haar leden proberen vanuit deze thema's uiting te geven aan de zorg voor de medemens en de aarde in hun beleid en in activiteiten.

In de huidige tijd wordt er, opnieuw en misschien nog wel nadrukkelijker, gesproken over een ernstige klimaatcrisis. Groene theologie, groene spiritualiteit zijn begrippen van deze tijd. De bespreking van het boek 'Groene theologie' van T. van Montfoort (2019) is een begin om in onze gemeente te zoeken naar hoe wij de zorg en aandacht voor Gods schepping handen en voeten kunnen geven.

Het gaat in deze tijd niet (meer) alleen om de mens die centraal staat in het beheren en bewaren van de schepping. Het gaat om Gods schepping als geheel: mens, dier en natuur zijn met elkaar verbonden. Meer aandacht voor die samenhang, dat samenspel op deze aarde en de rol van de mens daarbinnen, heeft een plaats gekregen in onze geloofsgemeenschap.

4.1 Dynamisch proces

Onze zoektocht is begonnen. 'Groen geloven' kan niet alleen te maken hebben met duurzaamheid en met het hergebruik van materialen, of in het woordgebruik in de preek. Groen geloven moet als een groene draad door onze geloofsgemeenschap zichtbaar worden. Stap voor stap willen wij ontdekken hoe er nagedacht en gewerkt kan worden vanuit een steeds groener wordend bewustzijn.

In navolging van die gedachte hopen wij dat binnen onze geloofsgemeenschap meer en meer Gods liefde voor heel de schepping als middelpunt van het bestaan zichtbaar wordt.

Het Team Groen geloven legt haar activiteiten vast in een op te stellen actieplan.

Onze gemeente staat inmiddels als 'Groene kerk' vermeld op de website van www.groenekerken.nl. Een aanduiding daarvan is te vinden op of bij de Oude Kerk en Potkaamp.

5. Betrokken op elkaar

Het eerste deel van de visie: 'Een op elkaar betrokken geloofsgemeenschap' wordt hieronder op basis van de drie thema's Vieren, Dienen en Leren uitgewerkt.

5.1 Vieren

Vieren is een belangrijk onderdeel binnen onze geloofsgemeenschap. Door gemeenteleden wordt veel waarde gehecht aan het met elkaar beleven van het geloof in de vorm van kerkdiensten of andere manieren waarop levensmomenten gevierd worden.

Vieren draagt bij aan de betrokkenheid op elkaar. Men deelt met elkaar de waarden van het geloof door middel van luisteren, zingen en andere vormen van muziek.

Via Kerkomroep.nl worden de vieringen vanuit de Oude Kerk uitgezonden zodat gemeenteleden die niet in staat zijn om naar de kerk te komen, de viering thuis kunnen volgen.

5.1.1 Dijkhuiskapel

In de Dijkhuiskapel worden kerkdiensten gehouden met een interkerkelijk karakter. De kapel is onderdeel van TriviumMeulenbeltZorg en wordt van deze organisatie gehuurd. Samen met de Doopgezinde gemeente en de Baptisten gemeente in Borne worden beurtelings kerkdiensten in de kapel verzorgd.

In 2014 is er op basis van onderzoek naar het gebruik van de Dijkhuiskapel, gesteld dat de diensten in de kapel van duidelijke meerwaarde voor onze gemeente zijn. Ook nu zijn zij nog steeds van meerwaarde in onze gemeente.

Ook in 2022 worden de diensten in de kapel bezocht door een substantieel aantal bezoekers, voornamelijk bewoners van het Dijkhuis en de omliggende appartementen, maar ook door gemeenteleden elders in Borne.

De diversiteit aan gemeenteleden vraagt om diversiteit in vormen van viermomenten. Tegelijkertijd is het van belang om te waken voor een te grote versnippering van vieringen. Immers, gemeenteleden van verschillende leeftijden willen elkaar niet uit het oog verliezen en verbondenheid blijven ervaren. Dat betekent dat er ook binnen de vieringen ruimte moet zijn voor verschillende vormen.

De Team Vieren is de centrale plek waar alles wat te maken heeft met het vormgeven van liturgie, viervormen, muziek, zang en het uitzenden van de vieringen bij elkaar komt en op elkaar wordt afgestemd. Zij zal de behoefte aan diversiteit en tegelijkertijd het waken voor te grote versnippering in haar plannen verder vormgeven in een actieplan voor de komende jaren.

5.2 Dienen

Dienen en dienstbaar zijn is van oudsher een belangrijk thema binnen het christelijke geloof. Een geloofsgemeenschap ziet het als haar opdracht om dienstbaar te zijn aan haar naasten, dichtbij en verder weg. Diaconaat en pastoraat binnen de eigen geloofsgemeenschap dragen bij aan het betrokken zijn op elkaar.

Hoewel er in het pastoraat een verdeling op basis van leeftijd is gemaakt, moet duidelijk zijn dat dit geen strak te hanteren grens kan en mag zijn. Kalenderleeftijd is een relatief begrip en doet lang niet altijd recht aan de door de gemeenteleden ervaren leeftijdsfase.

Toch wordt de kalenderleeftijd in deze paragraaf wel gebruikt om een praktische, maar globale indeling te maken in de verschillende groepen. Het is aan de lezer zelf om zich, op basis van de eigen ervaring betrokken te voelen bij de groep die bij hem of haar past.

5.2.1 Pastoraat

Pastoraat wordt verleend door de predikant en/of het pastoraal team aan alle gemeenteleden vanaf ongeveer 21 jaar. Pastoraat aan gemeenteleden jonger dan 21 jaar wordt verzorgd door team Jeugd. De uitsplitsing van het aantal leden in 10-jaren is te vinden in bijlage 1.

De kern van het pastoraat in onze gemeente is aandacht hebben voor elkaar en je gezien weten door leden van onze gemeente en in je buurt. Vanuit die visie zal er door het Team Pastoraat invulling gegeven worden aan buurtbijeenkomsten. Deze worden verder uitgewerkt in het actieplan van dit team.

5.2.1.1 Ouderen

Ten tijde van het schrijven van dit plan heeft onze gemeente 514 leden van 70 jaar en ouder. Dat is 38% van het totaal aantal leden. Dit is een substantieel deel van onze gemeente. In de levensfase van deze groep is, meer dan gemiddeld, pastoraat bij ingrijpende levensmomenten te verwachten.

Oudere gemeenteleden wonen geografisch verspreid in de gemeente Borne, zij het dat een groot aantal woont in het zorgcentrum 't Dijkhuis of in de directe omgeving daarvan.

Hoewel ook hierbij de leeftijdsgrens niet scherp gesteld kan worden, vraagt dit om speciale aandacht in het beleid van onze gemeente. Vanuit dat oogpunt is het belangrijk om formatie vrij te maken voor een functionaris met de specifieke opdracht voor deze leeftijdsgroep (zie bijlage 2).

5.2.1.2 Verschillende levensfasen van 21-70-jarigen

Aansluiten bij generatie en levensfase gerelateerde behoeften en thema's.

Het aantal leden van onze gemeente tussen 21 en 70 jaar is 681 leden, gelijk aan 50% van het totaal aan leden. Het is een diverse groep. Het zijn de jong volwassenen, de ouders in jonge gezinnen, leden die volop in het arbeidsproces staan of juist, al dan niet op pensioengerechtigde leeftijd, afscheid van hun werk hebben (moeten) nemen.

De behoefte aan pastoraat aan deze leden is veelal van een andere orde dan die van jongeren of juist oudere gemeenteleden. Ook hier geldt dat de leeftijdsgrens niet scherp gesteld mag worden. Bovendien is het van belang om binnen deze groep aan te sluiten bij generatie en levensfase gerelateerde behoeften en thema's.

5.2.1.3 Jeugd

Onze gemeente heeft iets meer dan 160 leden in de leeftijd tot 21 jaar. Dat is 12% van ons totaal aantal leden. De ouders van deze kinderen/jongeren zijn mede betrokken bij deze groep waar het gaat om ondersteuning in de christelijke opvoeding.

Pastoraat aan jeugd en jongeren tot ongeveer 21 jaar wordt verleend door de Jeugdwerker samen met Team jeugd. Zij hebben een visie en actieplan voor de komende vijf jaar waarbij zij zich richten op activiteiten die gericht zijn op het kennismaken van de kinderen met het christelijk geloof en het ondersteunen van de ouders in de opvoeding.

De jeugdwerker is op dit moment op projectbasis aangesteld voor 4 jaar (t/m 2026) met een dienstverband van 16 uur. Wanneer drie jaar na de start van dit project blijkt dat de

jeugdwerker van meerwaarde blijft, kan overwogen worden deze formatie om te zetten in structurele formatie. In de tweede helft van 2024 zal het Team Jeugd verslag uit brengen aan de kerkenraad waarin de meerwaarde in de projectperiode en de verwachtingen voor de periode daarna.

Het Consistorie wordt in onze gemeente gevormd door de predikant, een nog aan te stellen functionaris voor ouderen, de jeugdwerker en de pastorale ouderlingen. Zij geven verder vorm aan het pastoraat in onze gemeente vanuit die visie en stellen hiertoe een actieplan op waarbij uitgegaan wordt van één gemeente.

De plannen moeten aansluiten bij de behoefte van de verschillende leeftijdsgroepen binnen onze gemeente.

5.2.2 Diaconaat

Diaconaat definieert zich in deze tijd anders dan in de vorige eeuw. In die tijd was aandacht voor de zieken en ouderen broodnodig omdat zij niet of nauwelijks inkomen hadden en arm waren.

Tegenwoordig betekent oud-zijn en ziek-zijn niet meer automatisch dat er sprake is van diaconale nood. Diaconaat zal zich daarom niet meer richten op specifieke doelgroepen maar breder kijken.

Daarbij zal de diaconie ook verder investeren in de samenwerking met andere sociale partners.

Diaconaat wil meer zichtbaar zijn en daardoor ook vaker gevonden worden. Zij wil een meer actieve rol spelen in de betrokkenheid op elkaar.

De Diaconie geeft met haar plannen voor de komende jaren, vorm aan haar plannen, die aansluiten bij de (praktische) behoefte van gemeenteleden en de samenleving.

Pastoraat en diaconaat zijn beide dienende aspecten in onze geloofsgemeenschap, beiden met een onderscheidend karakter. Beide onderdelen binnen onze gemeente zijn in afgelopen jaren meer naar elkaar toegegroeid en hebben binnen alle leeftijdscategorieën verbinding met elkaar in het dienstbaar zijn binnen onze gemeente en in de samenleving om ons heen.

Dit zal in de actieplannen tot uitdrukking komen.

5.3 Leren

Onze geloofsgemeenschap wil ruimte bieden aan haar leden om zich te blijven ontwikkelen vanuit geloof in relatie tot maatschappelijke en culturele ontwikkelingen. Die vorm van leren gaat verder dan de preek tijdens de vieringen op zondag of catechese voor de jeugd. Leren is ook terug te vinden in andere vormen van ontmoeten.

Leren mag niet beperkt worden tot bepaalde leeftijdsgroepen. Activiteiten op het gebied van leren kunnen ontmoeting en verbinding tussen mensen van alle leeftijden en generaties stimuleren. Ook zullen deze moeten aansluiten bij oude en nieuwe wensen van gemeenteleden. Dit betekent dat er bij het vaststellen van de benodigde formatie voor ouderen, rekening gehouden wordt met de wensen en behoeften aan specifieke leermomenten voor ouderen (zie bijlage 2).

Professionals zoals predikant, de nieuw aan te stellen functionaris voor ouderen en de jeugdwerker coördineren de catechese en andere vormen van leren binnen onze geloofsgemeenschap in het nieuw in te stellen 'Team Leren'. Deze vormen moeten aansluiten bij de behoeften die er leven binnen de geloofsgemeenschap. Zij stemmen de plannen voor de komende jaren af met de kerkenraad.

Uiteraard is 'Leren' niet alleen iets dat door alleen predikant en jeugdwerker wordt uitgevoerd. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van mensen van binnen en buiten onze geloofsgemeenschap.

6. Betekenis in de (Bornse) samenleving

Het tweede deel van de visie: een waardevol onderdeel in de (Bornse) samenleving willen zijn, geeft aan dat de leden van de PgtB hun betrokkenheid op de samenleving willen uitdragen. Onze geloofsgemeenschap wil present zijn waar mensen elkaar ontmoeten niet met het doel nieuwe leden te winnen of met de Bijbel in de hand. Zij wil, met de Bijbelse opdracht in het hart, meewerken aan een samenleving waar iedereen zich gekend en gezien weet en waar naar elkaar wordt omgezien. Vanuit die gedrevenheid wil zij haar steentje bijdragen aan een mooier wordende samenleving en werken aan een samenleving zoals God die volgens hen heeft bedoeld.

Onze geloofsgemeenschap wil een open gemeente zijn. Ieder is welkom om mee te doen in het vieren, dienen en leren. Ieder kan aansluiten bij de activiteiten zoals deze vormgegeven zijn en zullen worden. Open staan voor en van betekenis willen zijn in de samenleving van Borne en daarbuiten, betekent ook aansluiten bij activiteiten die vanuit andere organisaties in het dorp worden georganiseerd. Het betekent ook de Oude Kerk en de Potkaamp open stellen voor activiteiten die door anderen worden georganiseerd.

Betrokken willen zijn op de Bornse samenleving betekent aansluiten bij wat er door de Gemeente Borne en door maatschappelijk en culturele instellingen in Borne wordt georganiseerd. Onze gemeente stelt haar faciliteiten waar dat kan, beschikbaar voor de Bornse samenleving. Zo is de Oude Kerk ook op nog nader te bepalen dagen beschikbaar voor het vieren of gedenken van levensmomenten door derden. De mogelijkheid van het openstellen van de kerk voor stilte en bezinning en het aansteken van een kaarsje is iets wat in dit verband onderzocht zal worden. De wijze waarop de verbondenheid van onze gemeente met de Bornse samenleving vorm krijgt, is of wordt opgenomen in de actieplannen van de verschillende gremia en teams in onze gemeente. Uiteraard zal onze geloofsgemeenschap zich ook inzetten op de momenten die zich ad hoc voordoen. Zij wil ook dan een geloofsgemeenschap van betekenis zijn voor en met anderen.

6.1.1 Raad van Kerken Borne, Hertme, Zenderen

Binnen de Raad van Kerken wordt door onze geloofsgemeenschap samengewerkt met andere kerken in Borne. Samen worden activiteiten en diensten georganiseerd waarbij oecumene en samenwerken vanuit het geloof in één God de uitgangspunten zijn. Vanuit deze samenwerking is er een korte lijn met bijvoorbeeld de Stichting Noodopvang Dakloze Asielzoekers in Borne.

Ook de Raad van Kerken Borne, Hertme, Zenderen heeft een actieplan dat toegevoegd kan worden aan het totale werkplan van onze gemeente.

6.1.2 Noodfonds Borne

Het Noodfonds Borne is opgericht in samenwerking met de volgende vier partijen: de PgtB, de Caritas van de Heilige Jacobus en Johannes Parochie, de Stichting Vincentius en de Gemeente Borne. Deze vier partijen financieren het Noodfonds Borne.

In nauwe samenwerking met Wijkkracht kan er voor inwoners van Borne een beroep gedaan worden op een (financiële) bijdrage vanuit dit fonds wanneer dit noodzakelijk is.

6.1.3 Stichting Vrienden van de Oude Kerk

De verbinding tussen het College van Kerkrentmeesters en de Stichting Vrienden van de Oude Kerk biedt nieuwe kansen in het organiseren van onder andere concerten en lezingen voor een breed publiek. Het doel hiervan is het behoud van de Oude Kerk als monumentaal gebouw, maar ook het bevorderen van de mogelijkheden om de kerk in meer maatschappelijk verband te gebruiken. Er is een nieuw bestuur voor de stichting geformeerd. Door middel van een denktank zullen ideeën en plannen worden ontwikkeld om de maatschappelijke functie van de Oude Kerk voor de gehele Bornse gemeenschap handen en voeten te geven.

De kerkenraad zal samen met het CvK en het bestuur van de Stichting Vrienden van de Oude Kerk de mogelijkheden stimuleren en waar nodig ondersteunen.

6.2 Samenleving in het algemeen

De PgtB steunt projecten en activiteiten die een positieve bijdrage leveren om de nood in de wereld, ook buiten Borne te verminderen. Zij doet niet dit alleen vanuit de eigen geloofsgemeenschap, maar werkt ook samen met landelijk of wereldwijd georganiseerde organisaties.

Onderstaande onderdelen vallen onder de verantwoordelijkheid van met name de Diaconie. Zij neemt deze activiteiten op in haar actieplan.

6.2.1 Werelddiaconaat

De Commissie Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) is onderdeel van de Diaconie en een actieve werkgroep in Borne.

Deze commissie brengt de nood in de wereld buiten de Bornse grenzen onder de aandacht van gemeenteleden en zet zich in om activiteiten financieel actief te steunen. Hierbij maakt de commissie gebruik van projecten van Kerk in Actie, maar ook van projecten van Bornenaren in gebieden in de wereld waar de nood op het gebied van onderwijs, basisvoorzieningen of gezondheidszorg hoog is.

6.2.2 Vluchtelingenwerk

Voor de opvang van vluchtelingen wordt samengewerkt met de stichting Vluchtelingenwerk in Borne. Vanuit dat samenwerkingsverband wordt een bijdrage geleverd in de vorm van activiteiten, organisatie en inzet van financiële middelen en menskracht.

6.2.3 Collecten

Met regelmaat wordt er tijdens diensten gecollecteerd voor speciale projecten dichtbij en verder weg. Deze projecten worden ook actief onder de aandacht gebracht, bijvoorbeeld tijdens de vieringen en gemeenteavonden. De collectedoelen worden jaarlijks vastgelegd in het gezamenlijke collecterooster van Diaconie en College van Kerkrentmeesters.

7. Communicatie

Verbinding tussen bestuur en werkgroepen binnen de geloofsgemeenschap onderling en met gemeenteleden is gebaat bij duidelijke en betrokken communicatie. De uitdaging ligt in het aansluiten bij de verschillende generaties binnen de geloofsgemeenschap.

Het gebruik van digitale communicatiemiddelen is hierbij onmisbaar, maar ook aan informatie op papier is bij meerdere gemeenteleden nog behoefte.

Het communicatieteam voert de plannen en afspraken uit zoals deze in het bestaande communicatieplan zijn vastgesteld door de kerkenraad. De samenhang in communicatie wat betreft de diverse mediakanalen zoals website, zondagsbrief en facebook is belangrijk. Het communicatieteam stemt af met de kerkenraad over relevante aanpassingen van het beleid.

De informatie die verstrekt wordt moet voldoen aan de normen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dat betekent dat er zorgvuldig met personen en persoonsgebonden informatie omgegaan wordt. Tegelijkertijd is er de noodzaak dat er, binnen de regels van deze wet, voor gemeenteleden en belangstellenden een vindplaats van de namen en contactgegevens van gemeenteleden met een taak in het kerkelijk bestuur en andere activiteiten.

De Zondagsbrief functioneert als een wekelijkse nieuwsbrief met actuele informatie over de kerkdiensten, gebeurtenissen en personen. De informatie over activiteiten die kort na het verschijnen van deze brief plaatsvinden, wordt hierin vermeld.

Het magazine Onderweg met als ondertitel 'Onderweg met de Protestantse gemeente te Borne' is een vernieuwde uitgave van het kerkblad met dezelfde naam. In dit blad worden artikelen, interviews en onderwerpen vanuit het thema 'Onderweg zijn met elkaar' gebundeld, waarbij de relatie met onze geloofsgemeenschap herkenbaar blijft. Het magazine zal op meerdere plaatsen, zoals bijvoorbeeld de bibliotheek, voor de geïnteresseerde lezer te vinden zijn.

De opbouw en indeling van de website wordt meer in lijn met de thema's uit het beleid van onze gemeente vormgegeven. Gebruiksvriendelijkheid en vindbaarheid zijn belangrijke waarden in het vorm geven van de site. Deze verdienen ook in de komende jaren aandacht wat betreft het aansluiten bij de behoefte en de mogelijkheden van de gebruikers ervan.

De PgtB is actief op Facebook. Facebook heeft een groot bereik onder de leden en niet-leden van de geloofsgemeenschap en is bij uitstek een social medium om informatie snel te delen met een breed publiek.

Mogelijkheden en nut wat betreft het gebruik van andere social media worden verder onderzocht.

Het communicatieplan is onderdeel van het werkplan van onze gemeente.

8. Bestuur

Het bestuur van de Protestantse gemeente te Borne wordt gevormd door het moderamen en de kerkenraad.

De kerkenraad volgt de Kerkorde zoals vastgesteld door de Protestantse Kerk in Nederland, sinds 2004 de koepelorganisatie voor de Protestantse kerken in Nederland.

In de plaatselijke regelingen van onze gemeente worden specifieke afspraken voor onze gemeente, afgeleid van de Kerkorde, vastgelegd en waar nodig bijgesteld wanneer de omstandigheden hierom vragen.

8.1 Moderamen

Het moderamen functioneert als het dagelijks bestuur van de PgtB en heeft tot taak het voorbereiden, samenroepen en leiden van de bijeenkomsten van de kerkenraad, de uitvoering van die besluiten van de kerkenraad waarvoor geen anderen aangewezen zijn. Daarnaast heeft zij tot taak, onder verantwoording aan de kerkenraad, het afdoen van zaken van formele en administratieve aard en van zaken die geen uitstel gedogen (Kerkorde 2017).

In het moderamen hebben de volgende personen zitting: de voorzitter, de scriba, een predikant, een afgevaardigde van het College van Kerkrentmeesters en een afgevaardigde van de Diaconie. Jaarlijks wordt tijdens de eerste vergadering van de kerkenraad van een nieuw kalenderjaar vastgesteld welke personen naast de voorzitter, scriba en predikant, vanuit de genoemde gremia, deelnemen in het Moderamen.

8.2 Kerkenraad

De kerkenraad wordt gevormd door het moderamen (vijf leden), minimaal twee ouderlingen kerkrentmeesters, drie diakenen en twee pastoraal ouderlingen (Plaatselijke regeling 2017). Zij komt tien x per jaar bij elkaar in vergadering. De vergadering heeft een besluitvormend, meningsvormend of informerend karakter, maar ook bezinning is een belangrijk onderdeel tijdens deze vergaderingen.

Naast de algemene bestuurlijke onderdelen van de agenda, is een bezinningsmoment een vast onderdeel van de agenda, evenals het onderwerp communicatie en het jaarthema 'Groen geloven'. Besluiten kunnen genomen worden indien het quorum aanwezig is: de helft van de vastgestelde kerkenraadsleden (minimaal twaalf) plus één.

Jaarlijks wordt het functioneren van het moderamen en de kerkenraad geëvalueerd tijdens de eerste vergadering van het kalenderjaar. De vragen die daarbij aan de orde komen zijn:

- Wat ging goed?
- Wat kon beter?
- Wat betekent dit voor het vervolg?

8.3 Vergaderstructuur

Tijdens de huidige bestuurlijke vergaderstructuur is het essentieel dat slagvaardig besturen hand in hand gaat met bezinning en gesprek. Daarin een goede balans vinden en deze ook te houden is een uitdaging. In het komende jaar willen het moderamen en de kerkenraad samen toewerken naar een vergaderstructuur waarin die balans in evenwicht is en blijft. Daarnaast is het de bedoeling dat de

kerkenraad samengesteld is met een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende bestuurlijke onderdelen in onze gemeente.

8.4 Financiën

Het College van Kerkrentmeesters (CvK) is verantwoordelijk voor de gebouwen, het personeel en de vermogensrechtelijke zaken van onze gemeente. Haar taak is het scheppen van voorwaarden die nodig zijn om dit beleidsplan tot uitvoering te brengen. Deze verantwoordelijkheid is een door de kerkenraad gedelegeerde taak.

Het CvK formuleert haar eigen acties en stelt op basis daarvan een jaarbegroting op. Jaarlijks wordt er door middel van een jaarrekening verantwoording afgelegd van de inkomsten en uitgaven.

Actieplan en begroting worden beide ter instemming voorgelegd aan de kerkenraad.

Ook de Diaconie is een zelfstandig rechtspersoon in onze gemeente. Op basis van een eigen actieplan stelt zij een jaarbegroting op. De begroting en de jaarrekening worden ter instemming aan de kerkenraad voorgelegd.

Dit beleidsplan is leidend voor de meerjarenbegroting van zowel het CvK als van de Diaconie.

8.5 Personele bezetting professionals voor pastorale- en bezinningstaken

De PgtB heeft professionals in dienst voor de taken van vieren, leren, dienen, voor het beheer en gebruik van de gebouwen en voor de administratie.

De overige activiteiten worden uitgevoerd door een groot aantal vrijwilligers.

Dit beleidsplan is leidend voor het benodigde aantal professionals wat betreft de taken van vieren, leren en dienen.

De huidige bezetting is:

- Predikant (1 fte)
- Jeugdwerker (0,44 fte)

Benodigde aanvulling:

- Professional, invulling van opleiding en aantal Fte's op basis van gegevens gemeente en het beleidsplan.

8.6 Vrijwilligers

Onze geloofsgemeenschap kent veel vrijwilligers die zich actief inzetten voor verschillende activiteiten en projecten. Zonder de inzet van deze vrijwilligers zou de gemeenschap niet kunnen bestaan. Het is dan ook een goed gebruik om één maal in de twee jaar de vrijwilligers te bedanken door hen een gezellige avond of activiteit aan te bieden.

Een groot vraagstuk binnen onze gemeente is het vinden van vrijwilligers die bereid zijn om zich voor korte of langere tijd in te zetten voor grotere of kleinere projecten.

Op dit moment is er grote vraag naar vrijwilligers voor de uitvoering van de diverse nieuwe en oudere plannen/activiteiten. De vraag om namen wordt veelal bij de kerkenraad neer gelegd, maar ook zij hebben geen poel met nieuwe enthousiaste vrijwilligers.

Gezien de volle agenda's van veel gemeenteleden is het belangrijk om in te zetten op het vinden van vrijwilligers voor kleinere projecten, zonder al te veel bijkomende ballast zoals vergaderen.

Een en ander vraagt om een goede vrijwilligerscoördinator die zich inzet voor het helder krijgen van de concrete inhoudelijke vraag omtrent een vacature en groepen en teams helpt vrijwilligers betrokken te houden.

De verwachting is dat deze functie in de toekomst intensiever wordt en om specifieke vaardigheden van een coördinator vraagt. De taken van deze coördinator worden toegevoegd aan de functie van de nieuw aan te stellen functionaris.

9. Vervolg

Zoals aangegeven in de Inleiding is dit document een leidraad voor onze gemeente, geen vastgesteld actieplan. De uitvoering van de visie en het beleid is een taak van ieder die betrokken is bij onze gemeente.

De verschillende gremia en werkgroepen zijn verantwoordelijk om, op basis van deze leidraad, hun actieplannen op te stellen met concrete doelen en activiteiten. Deze plannen zullen eind 2022 klaar moeten zijn en vormen met elkaar één geheel als werkplan dat toegevoegd wordt aan dit visie- en beleidsplan. De verschillende actieplannen zullen jaarlijks geëvalueerd worden in de eigen geledingen en getoetst worden aan onze visie en ons beleid in de kerkenraad.

In lijn met dit plan gaat het om de volgende actieplannen:

- Team Groen geloven
- Team Vieren
- Consistorie en Pastorale raad
- Diaconie
- Team Jeugd
- Team Leren
- Raad van Kerken
- Team Communicatie
- College van Kerkrentmeesters
- Moderamen/Kerkenraad

Bij het vaststellen van dit visie- en beleidsplan in de vergadering van de kerkenraad op 30 juni 2022 zullen verdere afspraken gemaakt worden over de evaluatiemomenten voor de actieplannen van de gremia en werkgroepen zoals hierboven genoemd. De uitkomsten van de evaluaties worden vastgelegd in de notulen en de besluitenlijst van de betreffende vergadering.

In de tweede helft van het jaar 2027 zullen de voorbereidingen getroffen worden om te komen tot een beleidsplan met een nieuwe looptijd van minimaal vijf jaar.

10. Literatuurlijst

De Nieuwe Bijbelvertaling, 2021.

De toekomst open tegemoet. (2021). Geraadpleegd op de website www.pkn.nl op 18-05-2022

Kerkorde van de Protestantse kerk in Nederland. (2021). Geraadpleegd op de website www.pkn.nl op 18-04-2022

Montfoort van, T. (2019). *Groene Theologie*. (Tweede druk 2020). Middelburg: Skandalon.

Protestantse gemeente te Borne, (2017). *Plaatselijke regeling*.

Protestantse gemeente te Borne. (2015). *Project Middengeneratie in Borne*.

Protestantse gemeente te Borne. (2018). *Project Omzien naar elkaar en Pastoraat*.

Protestantse gemeente te Borne, (2021). *Visie en werkplan Team Jeugd*.

Werf van den, J. & en Boer den, M.G.L. (1985). *Afgaande op het Koninkrijk, De Droom*. (tweede druk) 's Gravenhage: Uitgeverij Boekencentrum B.V.

Bijlage 1. Situatieschets

De Protestantse gemeente te Borne is een

Deze gemeente heeft 1362 leden. Het ledenbestand is als volgt opgebouwd:

- Cijfers uitgesplitst in:
 - 0-9 jaar: 58 (4%)
 - 10-19 jaar: 102 (8%)
 - 20-29 jaar: 70 (5%)
 - 30-39 jaar: 73 (5%)
 - 40-49 jaar: 133 (10%)
 - 50-59 jaar: 166 (12%)
 - 60-69 jaar: 239 (18%)
 - 70-79 jaar: 310 (23%)
 - 80-89 jaar: 170 (13%)
 - 90-99 jaar: 33 (2%)
 - 100 jaar en ouder: 1
 - Onbekend: 7
- Pastorale eenheden: 885
- Aantal leden/betrokkenen: 1364
 - o Doopleden: 554 (41%)
 - o Belijdende leden: 748 (55%)
 - o Gastleden/Blijkgever: 41 (3%)
 - o Overige: 21 (<1%)

- Toekomstverwachting
Volgens de nota 'De toekomst open tegemoet' (PKN,2021) krimpt het leden aantal van onze kerk jaarlijks met 3 %. Deels komt dit door vergrijzing (40%) en deels door uittrekers (60%). Van de uittrekers is 75% dooplid en de helft daar weer van is tussen de 15 en 34 jaar.

- Formatie:
 - o Predikant 1,0 fte
 - o Jeugdwerker 0,44 fte (16 uur)
 - o Koster 0,67 fte (2 x 12 uur)
 - o Organist 0,1 fte (3,7 uur)
 - o Schoonmaak 0,08 fte (3 uur)
 - o Medewerker kerkelijk bureau 0,41 fte (14 uur)

- Vrijwilligers (bij benadering): minimaal 70-80 personen

Bijlage 2. Formatie Vieren, Leren, Dienen

Formatie wordt berekend op basis van 2 factoren:

- Inhoud van dit beleidsplan
- Gegevens gemeenteleden zoals in bijlage 1 is uitgewerkt.

Op basis van deze gegevens is de volgende formatie voor het team van predikant en kerkelijker werkers gewenst:

- Predikant 1 FTE
- Kerkelijk werker Jeugd 0,44 FT
- Kerkelijk werker Ouderen 0,4-0,6 FTE
 - Met daaraan gekoppeld 0,11-0,22 FTE Coördinator Vrijwilligers

Voor het aanstellen van de Kerkelijk werker Ouderen wordt in het 3^e kwartaal 2022 toestemming gevraagd aan het Breed Moderamen van de Classicale Vergadering (BMCV).

Wanneer deze toestemming gegeven is, kan de vacature uit en kan er een sollicitatiecommissie worden aangesteld.